

T.C.
GIDA TARIM VE HAYVANCILIK BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

4935

Sayı : 54045643/610- 2907
Konu : Soru Önergesi

.../08/2014

29 Ağustos 2014

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi: a) 22.07.2014 tarihli ve 43452547-120.00-7/47935 sayılı yazı,
b) 24.07.2014 tarihli ve 31853594-610-2-8320-3148 sayılı yazı.

İlgi (a)'da kayıtlı yazınız ile Başbakanlığa gönderilen ve İlgi (b)'de kayıtlı yazı ile Başbakanlıktan Bakanlığımıza gönderilen yazı ekinde yer alan İstanbul Milletvekili Celal ADAN'a ait 7/47935 esas nolu yazılı soru önergesine ilişkin cevabi görüş ekte sunulmaktadır. Bilgilerinize arz ederim.

Mehmet Mehdi EKER
Bakan

EKLER :
1 – Cevabi görüş 7/47935 (3 sayfa)

DAĞITIM:
Gereği:
TBMM Başkanlığına

Bilgi:
Başbakanlığa

T.C.
GIDA TARIM VE HAYVANCILIK BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

YAZILI SORU ÖNERGESİ

Önerge Sahibi : Celal ADAN
İstanbul Milletvekili
Esas No :7/47935

Rize turizm alanında olduğu gibi diğer alanlarda da yeterli teşvik ve yatırımları alamamaktadır. Ülkeye sokulan kaçak çay, çay üreticilerini mağdur etmektedir. Bu bağlamda;

SORU 1) Ülkeye kaçak çay girişini hangi yasal düzenlemelerle engelliyorsunuz?

SORU 2) Çay üreticisini koruyan ve taban fiyatını tespit eden bir mekanizmanın oluşması için yaptığımız çalışmalarını açıklar mısınız?

SORU 3) Çay sektörü dışında, başka hangi istihdam alanları yaratmayı düşünüyorsunuz?

SORU 4) Organik tarıma geçişte yaşanan sorunların çözümü için yaptığımız çalışmalarını açıklar mısınız?

CEVAP 1-2-3-4) Bakanlığımızca çay ile ilgili denetim ve kontroller 5996 sayılı Veteriner Hizmetleri, Bitki Sağlığı, Gıda ve Yem Kanunu, Türk Gıda Kodeksi Yönetmeliği ve Siyah Çay Tebliğine göre yapılmaktadır. Bu kapsamda yapılan kontrollerde; etiketleme hususları, kayıtlı işletmelerde üretilip üretilmediği, hijyen kurallarına uyulup uyulmadığının yanı sıra izlenebilirlik ile ilgili denetimler yapılmaktadır.

Bakanlığımız ile Gümrük ve Ticaret Bakanlığının işbirliği çerçevesinde hazırlanan “Özellikli Bazı Kaçakçılık Türleriyle Mücadele Eylem Planı” kapsamında Bakanlığımızca 2012 yılında bir denetim programı oluşturmuş olup, bu çerçevede İl Müdürlüklerimizce üretim ve satış yerlerine satış belgesi, gümrük beyannamesi, kontrol belgesi vb. belgelerin işletmecilerden talep edilmesi suretiyle izlenebilirlik kontrolü yapmaktadır.

Yaş çay alım fiyatı her yıl yaş çay sezonu açılmadan önce üretim maliyeti, ÜFE ve TÜFE değerleri dikkate alınarak açıklanmaktadır. Türkiye Tarım Havzaları Üretim ve Destekleme Modeline Göre kamu veya özel sektör yaş çay işleme tesislerine yaş çay yaprağı satan üreticilere 2003 yılından itibaren her yıl fark ödemesi (prim) desteği verilmektedir. Bu kapsamda 2013 yılı yaş çay ürünü için 140 Milyon TL, toplam ise 1,2 Milyar TL prim desteği ödemesi gerçekleştirilmiştir.

1994 yılından itibaren kaliteli yaş çay yaprağı üretimi için çay bahçelerinde bakım ve yaprak üretim tekniğine uygun olarak gençleştirme ve verim budamasına tabi tutulması zorunluluğu getirilmiş ve budamadan dolayı üreticilerin uğradıkları gelir kaybının tazminat olarak üreticilere ödenmesi amaçlanmıştır. Çay Budama Tazminatı ödemeleri kapsamında 2014 yılında 105 Milyon TL, bugüne kadar toplam ise 755 Milyon TL ödeme gerçekleştirilmiştir.

Ayrıca, yaş çay üreticilerine mazot, gübre ve toprak analizi desteği, organik tarım ve iyi tarım uygulamaları desteği de verilmektedir.

T.C.
GIDA TARIM VE HAYVANCILIK BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

2005 yılından itibaren organik tarım faaliyetinde bulunan üreticilere yönelik verilen alan bazlı desteklemeler artan oranda devam etmektedir. Organik hayvancılık, organik su ürünleri ve organik arıcılık yapan üreticiler 2011 yılından itibaren destekleme kapsamına alınmıştır. 2013 yılı ürünü için organik bitkisel üretimine genel tarımsal desteklere ilave dekara meyve sebze 70 TL, tarla bitkilerinde 10 TL verilmektedir.

Ülkemiz genelinde organik tarım uygulamalarının yaygınlaştırılması geliştirilmesi amacıyla Bakanlığımızca uygulanmakta olan “*Organik Tarımın Yaygınlaştırılması ve Kontrolü Projesi*”; kapsamında Bakanlık Merkez teşkilatı, 46 İl Müdürlüğü ve 18 Araştırma Enstitüsünde, organik bitkisel, hayvansal ve su ürünleri konusunda araştırma, geliştirme, eğitim, yayım çalışmaları yapılmaktadır.

Bakanlığımızca, İl Müdürlüklerimizde kurulan Organik Tarım Birimlerine organik tarım konusunda eğitimler verilmekte olup, bu birimlerde görevli teknik personel de buldukları İl ve İlçelerdeki çiftçilere organik tarımın yaygınlaştırılması ve geliştirilmesi konusunda eğitim ve yayım faaliyetleri düzenlemektedirler.

Organik tarımın geliştirilmesi ve yaygınlaştırılmasına yönelik “Türkiye Organik Tarım Stratejik Planı” ve “Organik Tarımın Geliştirilmesi ve Yaygınlaştırılmasına Yönelik Eylem Planı” 2012 yılında yürürlüğe girmiştir.

Organik çay tarımına geçişi kolaylaştırmak amacıyla müstahsillere kota ve kontenjan uygulaması yapılmamakta, ürün bedelleri daha erken ödenmekte, gübre temini ve gübreleme konusunda eğitim ve danışmanlık desteği verilmekte, üreticilerle sözleşme yapılarak ilk yıldan itibaren organik tarım desteği verilmektedir.

Rize İlinde mevcut arazinin büyük bölümünde çay tarımı yapılmaktadır. İlin topoğrafik yapısı çay alanlarının tamamında bir değişikliğe gidilmesine uygun değildir. Ancak Bakanlığımız İl Müdürlüğümüzce tarımın çeşitli alanlarında çalışmalar yapılarak, Kivi Yetiştiriciliği, Granny Smith Elma Yetiştiriciliği, Trabzon Hurması Yetiştiriciliği, Maviyemiş Yetiştiriciliği, Kokulu Üzüm (izabella) Yetiştiriciliği, Örtüaltı Yetiştiriciliği projeleri geliştirilmiştir. Ayrıca, toprağa bağlı olmayan ve ilin coğrafik ve ekolojik koşullarına uygun olan arıcılığın geliştirilmesi konusunda projeler yürütülmekte olup, farklı konularda destekler sağlanmaktadır. Ayrıca, balıkçılık, mantar yetiştiriciliği, süs bitkileri yetiştiriciliği konularında da alternatif gelir kaynakları oluşturmak amacıyla projeler uygulanmaktadır.

Konuyla ilgili olarak Gümrük ve Ticaret Bakanlığından alınan cevabi görüş aşağıda verilmektedir.

Ülkemize kaçak çay girişini engellemek amacıyla, gümrük işlemleri sırasında uygulanan yasal düzenlemeler aşağıda sıralanmaktadır.

- Gümrük Yönetmeliğinin 214 üncü maddesi uyarınca, yüksek kaçakçılık riski taşıyan eşya listesinde yer alan “çay” cinsi eşyanın demiryolu ile transitinde tahakkuk edebilecek gümrük vergilerinin ödenmesini sağlamak üzere teminat verilmesi zorunludur.
- 2009/15481 sayılı Bakanlar Kurulu Kararının 58 inci maddesi ile aynı Kararın 9 nolu ekinde yer alan yolcu beraberinde getirilen kişisel eşyaya muafiyet tanınacağı hüküm altına alınmıştır. Bu kapsamda, 9 no.lu ek çerçevesinde 1 kg çayın yolcu beraberinde

T.C.
GIDA TARIM VE HAYVANCILIK BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

gümrük vergilerinden muafien getirilmesi mümkündür.

- Diğer taraftan, aynı Kararın 59 uncu maddesi çerçevesinde, kara sınır kapısından çıkış yapan yolcular seyahat ettikleri ülkede en az üç gün geçmeden kara sınır kapısından dönmeleri halinde yolcu muafiyetlerinden yararlandırılmamaktadır.
- *Ayrıca, 4458 sayılı Gümrük Kanununun 235 inci maddesinin üçüncü fıkrası, “Yolcuların, gümrük mevzuatına göre kişisel ve hediyeelik eşya kapsamı dışında olup beyanlarına aykırı olarak üzerlerinde, eşyası arasında veya taşıma araçlarında çıkan ya da başkasına ait olduğu halde kendi eşyasıymış gibi gösterdikleri eşyanın gümrük vergileri iki kat olarak alınır ve eşya sahibine teslim edilir. Gümrük vergileri ödenmediği takdirde, eşya gümrüğe terk edilmiş sayılır.” hükmünü amirdir. Bahse konu beyana aykırı eşyanın ticari miktarda olması halinde ise 5607 sayılı Kaçakçılıkla Mücadele Kanunu kapsamında işlem yapılmaktadır.*
- Dahilde İşleme Rejimi Tebliğinin (İhracat: 2006/12) 14 üncü maddesine göre “çay” cinsi eşya, gümrük idarelerince dahilde işleme izni verilmeyecek eşya listesi kapsamındadır.
- Çayın serbest dolaşıma giriş işlemleri; “Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı Kontrolüne Tabi Belirli Ürünlerin Girişine Yetkili Gümrük İdareleri ile Resmi Kontrollerini Yapmaya Yetkili İl Gıda, Tarım ve Hayvancılık Müdürlüklerinin Belirlenmesine Dair Tebliğ” hükümlerine istinaden Rize Gümrük Müdürlüğünden gerçekleştirilmektedir. Ancak, Türkiye’ye ithal kaydıyla gelen “09.02” ve “09.03” tarife pozisyonundaki çayın, Türkiye Gümrük Bölgesine giriş yaptığı sınır kapılarından sadece Rize Gümrük Müdürlüğüne; Türkiye üzerinden transit geçirilecek 09.02 ve 09.03 tarife pozisyonundaki çayın, Türkiye Gümrük Bölgesine giriş yaptığı sınır kapılarından sadece çıkış yapacağı sınır kapısına (serbest bölgeler dâhil) transitine izin verilmektedir.
- “Türkiye Limanları ve İskeleleri Arasında Deniz Taşıtlarıyla Yapılan Taşıma ile Yükleme ve Boşaltmalarda Gümrük Gözetim ve Kontrolü Usul ve Esaslarına İlişkin Tebliğ uyarınca çay, kabotaj beyannamesine tabi eşya listesinde olup bu çerçevede; yükleme, taşıma ve boşaltmalarda kontrol ve denetlemeye tabi tutulmaktadır.
- Gümrük idaresine beyan edilen çay kıymetinin gerçeklik veya doğruluğunun değerlendirilmesi amacıyla Kıymet Veri Bankasında Çay İşletmeleri Genel Müdürlüğünden alınan dökme çay fiyatları yayımlanmaktadır. Söz konusu veriler gümrük idarelerince, beyanın ayrıntılı incelenmesine gerek olup olmadığı yönünde yol gösterici mahiyette kullanılmakta ve düşük kıymet beyanının önüne geçilmektedir. Böylelikle; sahte belge düzenlemek suretiyle yapılan kaçakçılık ile ithalattan kaynaklanabilecek haksız rekabet engellenmeye çalışılmaktadır.